

IMMIGRACIÓ, APRENENTATGE I ÚS SOCIAL DE LA LLENGUA CATALANA

Eunice Romero Rivera

Iruñae, 11 de novembre de 2021

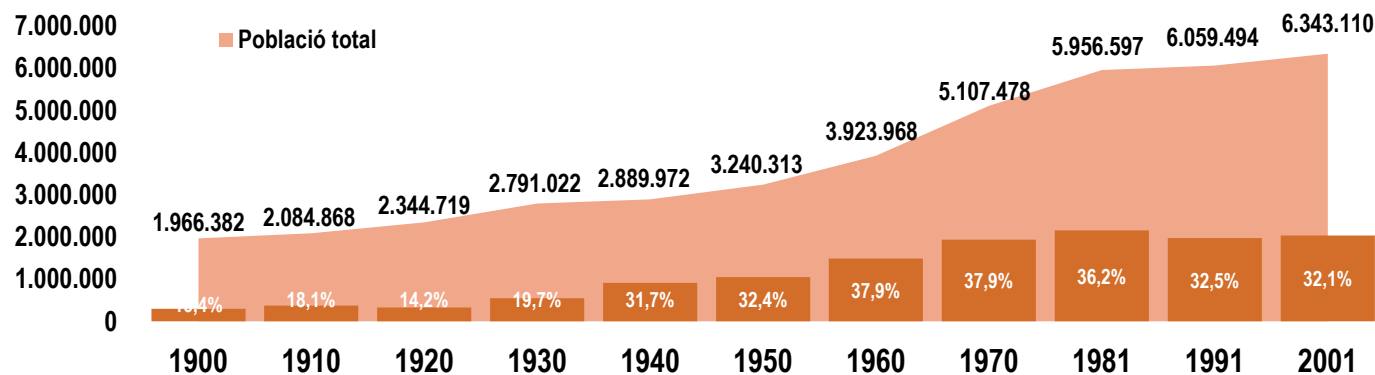
Soziolinguistika Klusterra

EXPERIÈNCIES, APRENTATGES ENTORN DE LA LLENGUA CATALANA I LA IMMIGRACIÓ

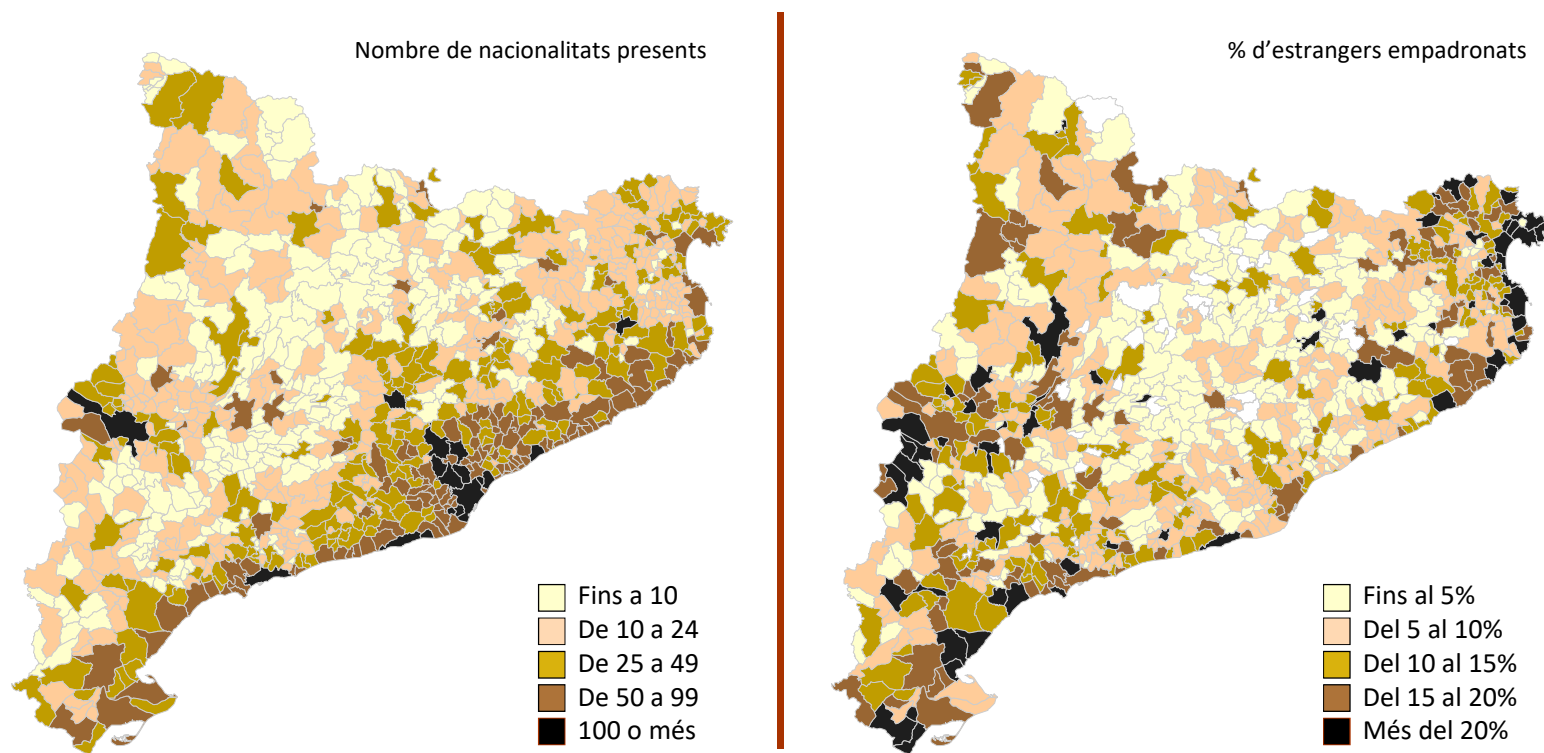
- Baix/Mig/Dalt, observadora llarga durada
- Catalanoparlant autodidacta
- Immigrada en l'edat adulta al barri Besòs Mar-Barcelona
- Investigadora etnografia sociològica. Teoria crítica social (imaginar alternatives)
- Activista antiracista / promoció de la llengua catalana (Pluriversalitat)
- Innovació en la intervenció per a l'aprenentatge i ús de la llengua catalana
- Servei de formació en el marc de l'acollida

CATALUNYA: LENGUA I IMMIGRACIÓ

- Una nova lectura del binomi llengua immigració
- La llengua catalana com a tret diferencial
- La immigració, també: pilar constitutiu, fet estructural de la Catalunya contemporània

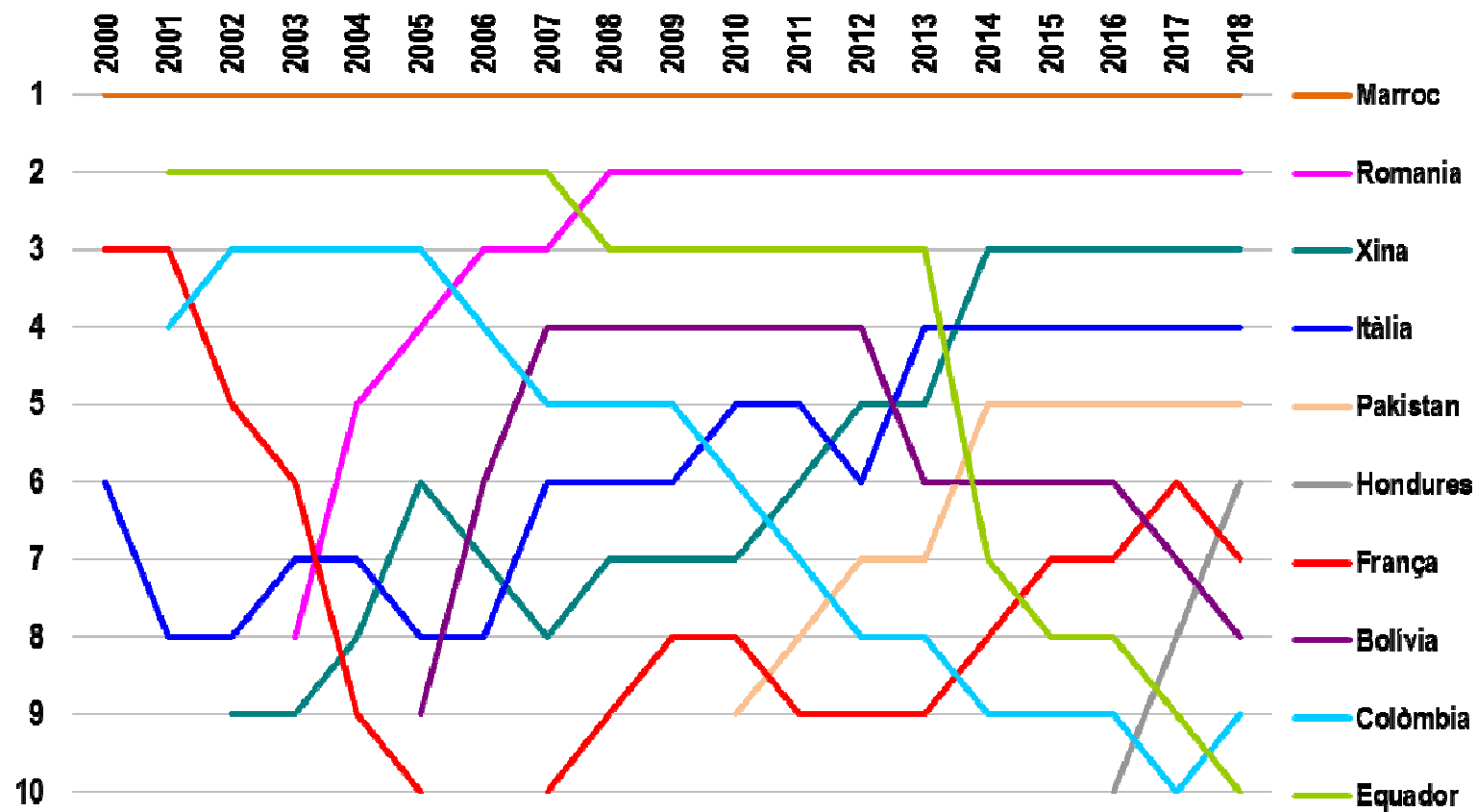

Presència de població estrangera en els municipi de Catalunya. 2020

Font: Idescat, padró a 1 de gener de 2020

Evolució del rànquing de les principals nacionalitats presents a Catalunya. 2000-2018

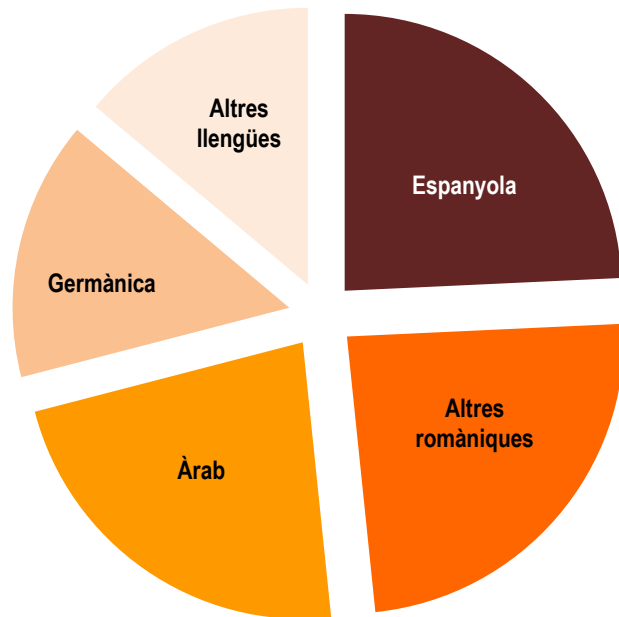
Font: Idescat, padró a 1 de gener de cada any

Distribució de la població empadronada a l'Estat espanyol. 2020

	Població total	Nacionalitat espanyola	Nacionalitat estrangera	% estrangers s/ població CCAA	% estrangers s/ total estrangers
Andalusia	8.464.411	7.762.393	702.018	8,3	12,9
Aragó	1.329.391	1.167.343	162.048	12,2	3,0
Principat d'Astúries	1.018.784	973.463	45.321	4,4	0,8
Illes Balears	1.171.543	951.508	220.035	18,8	4,0
Canàries	2.175.952	1.883.410	292.542	13,4	5,4
Cantàbria	582.905	547.009	35.896	6,2	0,7
Castella i Lleó	2.394.918	2.253.761	141.157	5,9	2,6
Castella-la Manxa	2.045.221	1.858.267	186.954	9,1	3,4
Catalunya	7.780.479	6.519.860	1.260.619	16,2	23,2
Comunitat Valenciana	5.057.353	4.305.222	752.131	14,9	13,8
Extremadura	1.063.987	1.029.320	34.667	3,3	0,6
Galícia	2.701.819	2.589.181	112.638	4,2	2,1
Madrid	6.779.888	5.824.174	955.714	14,1	17,6
Regió de Múrcia	1.511.251	1.289.034	222.217	14,7	4,1
Navarra	661.197	590.531	70.666	10,7	1,3
País Basc	2.220.504	2.040.252	180.252	8,1	3,3
La Rioja	319.914	279.704	40.210	12,6	0,7
Ceuta	84.202	78.497	5.705	6,8	0,1
Melilla	87.076	73.713	13.363	15,3	0,2
Total	47.450.795	42.016.642	5.434.153	11,5	100,0

Font: INE, padró a 1 de gener de 2020

CATALUNYA, IMMIGRACIÓ I LLENGÜES?

Distribució de la població estrangera segons la llengua oficial del país d'origen. 2020

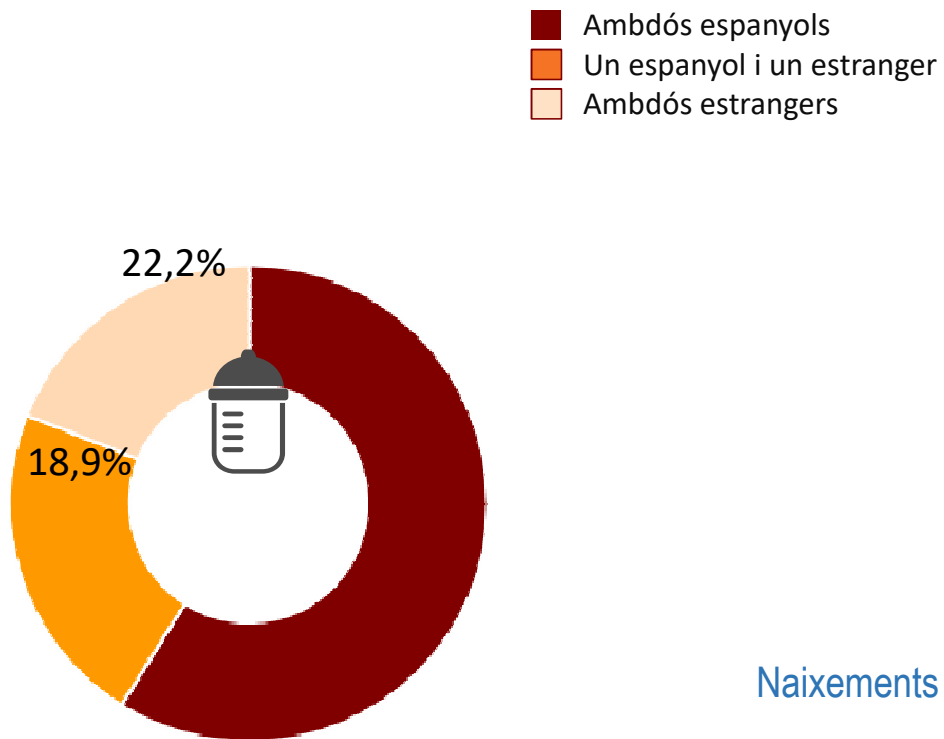
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat, padró a 1 de gener de 2020

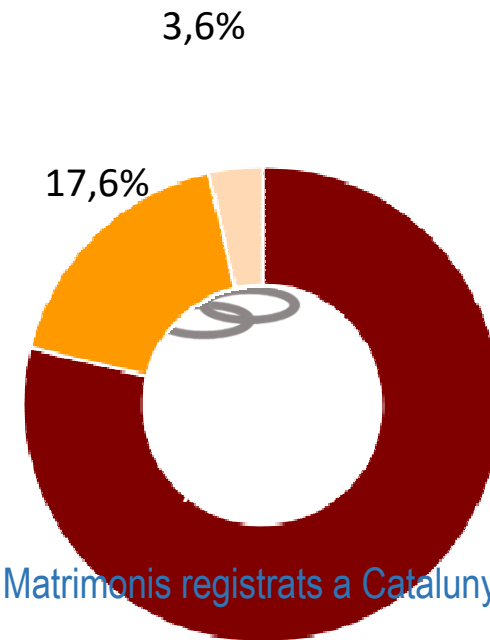
A Catalunya, es parlen unes 300 llengües. Després de les dues cooficials, les més parlades són l'àrab (151.700 parlants), el romanès (56.100), l'amazic (41.800), el francès (38.800), el gallec (33.200), el rus (31.900), l'italià (29.200), l'anglès (26.500) i el portuguès (26.500)

L'ENTORN FAMILIAR

Progenitors

Cònjuges

Naixements i Matrimonis registrats a Catalunya. 2020

Font: Idescat. Moviment natural de la població, 2020

L'ENTORN SOCIAL

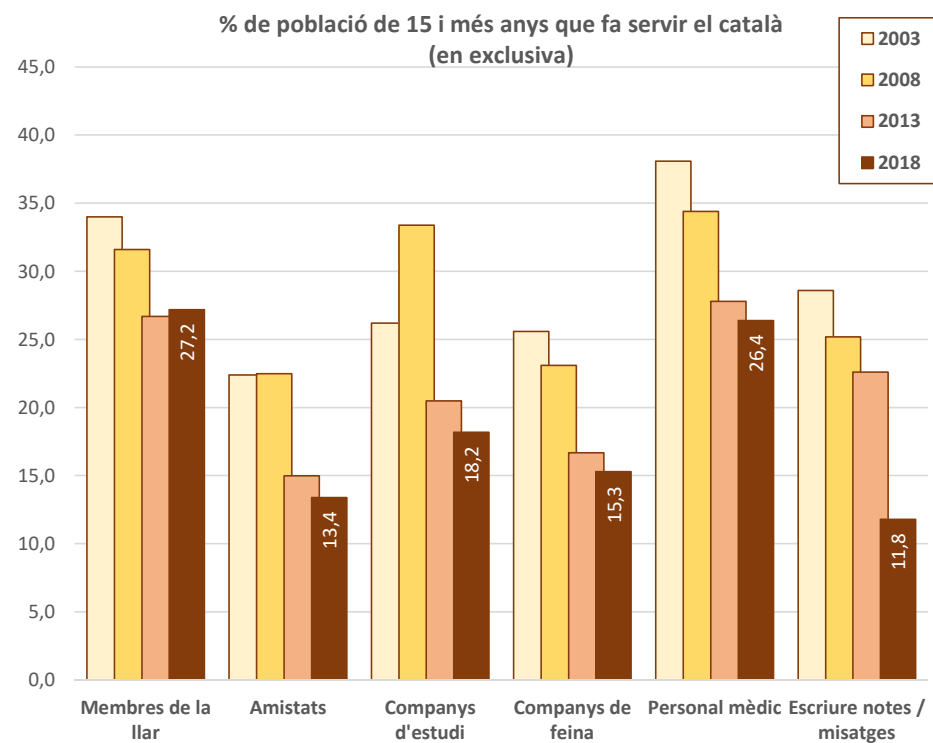
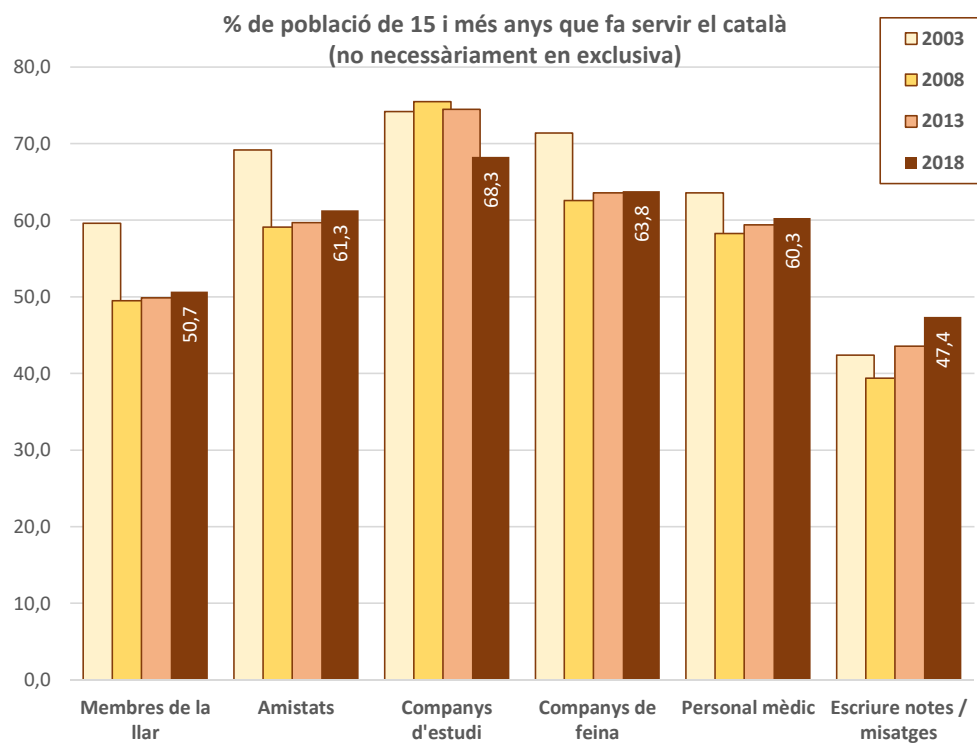
Curs	Total alumnes	Nacionalitat espanyola	Nacionalitat estrangera
2010-2011	1,88	1,66	5,15
2015-2016	1,97	1,77	5,03
2020-2021	2,06	1,87	3,80

Ràtio d'alumnes en centres públics per cada alumne en centres privats. Catalunya

LLENGÜES MINORITZADES EN SOCIETATS MULTILINGÜES

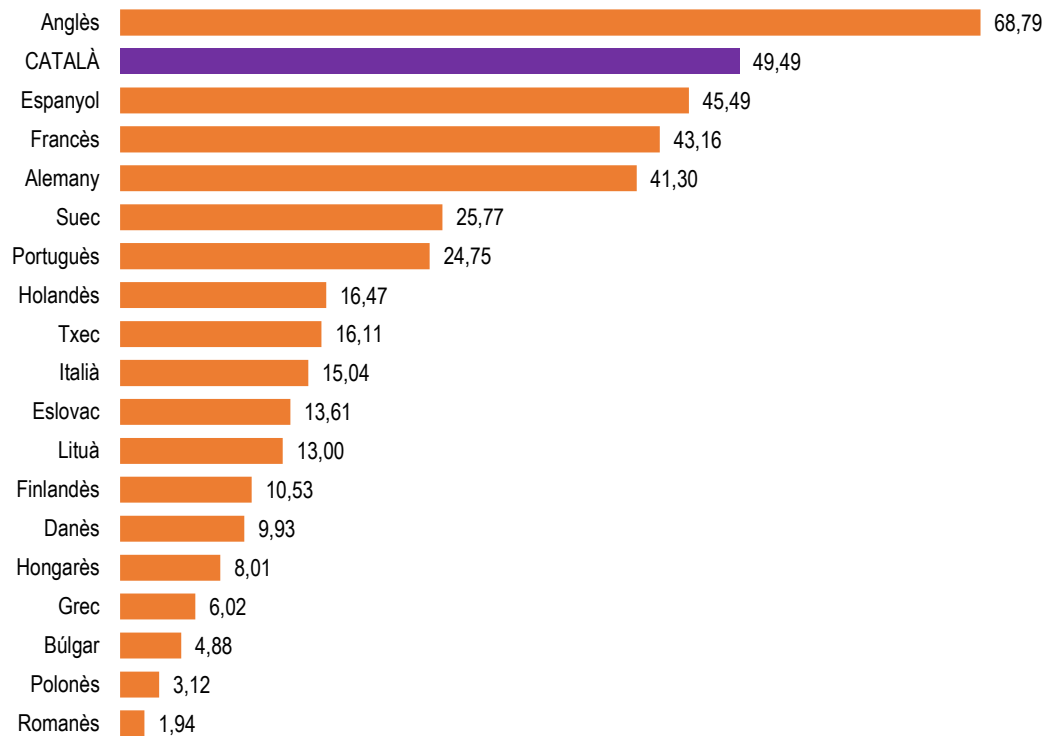
- Reptes pel català:
  - Pressió del mercat
  - Desigualtats socials, segregació parlants
  - No reproducció familiar de la llengua catalana
  - Més repertoris lingüístics...
  - La por, mobilitzadora de la desconfiança sobre l'altre

EL CATALÀ SEMPRE, I A TOT ARREU

ASSEGURAR LA REPRODUCCIÓ SOCIAL

Percentatge de nous parlants, per llengua (població jove UE27)

LES POLÍTIQUES D'INTEGRACIÓ I EL MANTENIMENT DE LES NACIONS-ESTAT

- El manteniment de les nacions (Billig, Anderson)
- Les filosofies d'integració (Favell)
- “the dirty work of boundary maintenance” (John Crowley / Yuval Davis)
- El pensament d'estat: la fantasia de la puresa
  - Lògiques de dominació, la devaluació de la barreja i l'extermini de la diferència: els estats colonials
  - Estat-nació: one-nation-one-language ideology (Piller)

EL POTENCIAL DE LES NACIONS SENSE ESTAT

- Construcció permanent, capacitat de reinvenició
- Repoblar la imaginació política
- Més espai per a la participació democràtica
- Nació i immigració no són necessàriament antitètiques

LA LENGUA CATALANA, EINA DE COHESIÓ

- La immersió lingüística, demanda popular (Sta. Coloma de Gramanet, 1982)
- Dignitat, respecte, llibertat
- Ascensor social, en quin ordre?
- La rellevància del context: cal treballar per tal que el mantra sigui cert

NOUS PARLANTS PROCEDENTS DE LA IMMIGRACIÓ, ELEMENTS CLAU

- Processos de subjectivació
- El vincle afectiu: l'escolta, l'observació del context
- Agents, recursos, necessitats capacitats
- Espais socials d'interacció, ser allà on hi ha les persones parlants
- Les polítiques com eina de remoció de barreres i generació de condicions de possibilitat
- Les desigualtats com a front a combatre: segregació social, urbana i escolar.
- La política lingüística, política social (Vicent Climent-Ferrando)

NOUS PARLANTS PROCEDENTS DE LA IMMIGRACIÓ, ELEMENTS CLAU (2)

- Catalanoparlants, de tota mena (assumir la diversitat)
- Polítiques de promoció i diversificació dels contactes i interaccions
- El català sempre, pertot i ... també! (paisatges sonors, emotius)
- Relats 'Per què? Per a què?' (ideologies)
- Reconeixement de trajectòries per a un futur compartit

APRENENTATGE SIGNIFICATIU, AL SERVEI DE LES PERSONES IMMIGRADES

- Respecte, Dignitat i Autonomia
- Activitats formals i informals
- Adaptació FLEXIBLE a diverses etapes vitals, veïnals, ciutadanes (perspectiva comunitària)
- Itineraris diversificats: quan sigui oportú
- Valor del contacte, escolta
- Quin rol, espai, invitació?
- Pertinença compartida (Vincle afectiu)
- Flexibilització formats, espais, agents, estímul innovació, transversalització

POLÍTIQUES PÚBLIQUES: MESURES TRANSVERSALS

MIRADA INTEGRAL

Flexibilitat

Aproximació comunitària

Combat a les desigualtats

Relat de pertinença compartida, reconeixement

Justícia interseccional